

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Mirella Szpyrka

Sędzia SO Joanna Naczyńska (spr.)

Sędzia SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa K. L. i M. W.

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej (...) w S.

o odszkodowanie.

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 21 stycznia 2013 r., sygn. akt II C 1058/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Marcin Rak SSO Mirella Szpyrka SSO Joanna Naczyńska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21. stycznia 2013r., Sąd Rejonowy w Rybniku zasądził od pozwanego (...) SA w S. solidarnie na rzecz powodów M. W. i K. L. z tytułu utraconych korzyści kwotę 17.755zł z ustawowymi odsetkami od 18. września 2012r. i kwotę 3.305 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to Sąd Rejonowy podjął po ustaleniu, iż powodowie świadczyli usługi w zakresie transportu pod firmą (...), spółka cywilna. Nie zatrudniali pracowników. M. W., posiadający uprawnienia do prowadzenia pojazdów ciężarowych zajmował się przewozem towarów ciężkich ciągnikiem siodłowym z naczepą marki V., a K. L., posiadający prawo jazdy wyłącznie kategorii B świadczył usługi transportowe busem - V\Transporter. 14. sierpnia 2009r. powodowie zawarli umowę z J. C., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem było świadczenie usług transportowych w okresie od 17. sierpnia do 31. grudnia 2009r., z możliwością dalszej współpracy. Zgodnie z tą umową powodowie mieli przewozić złom stalowy z kopalni i kolei do hut, m.in. do Z. i do D., każdorazowo o tonażu ok. 15-24 tony, a za przewóz każdej tony mieli otrzymać 20zł. J. C. zastrzegł sobie prawo odstąpienia od umowy i żądania kary umownej w kwocie 5.000zł w przypadku przerwania świadczenia usług przez powodów przez okres dłuższy niż 3 dni, bądź w przypadku rażącego naruszenia postanowień umowy. Kilka dni później powodowie i J. C. uzgodnili minimalny tonaż złomu, jaki miał być przewieziony w okresie objętym umową na co najmniej 1.650 ton.

W dniu 20 marca 2009r. doszło do wypadku drogowego z udziałem A. G., która kierując samochodem marki R. (...) o nr rej. (...) nie zachowała należytej ostrożności i uderzyła w samochód V. (...) o nr rej. (...), którym poruszał się powód M. W.. Sprawcy wypadku ubezpieczona była od odpowiedzialności cywilnej przez pozwanego. Powód doznał licznych obrażeń, m.in. stłuczenia mózgu, zwknięcia kręgosłupa w odcinku szyjnym, pęknięcia łękotki, nadłamania główki kości piszczelowej i uszkodzenia nerwów łokciowych, był hospitalizowany przez tydzień, a następnie - do końca listopada 2009r. - przebywał na zwolnieniu lekarskim. Powodowie rozpytywali wśród znajomych z branży o kierowcę z uprawnieniami do prowadzenia samochodów ciężarowych, który mógłby wykonać zlecenie, jednakże bez rezultatu. Problem ze znalezieniem kierowcy miał również J. C.. Wykonania podzlecenia odmawiały również firmy transportowe, argumentując iż przewóz złomu nadmiernie amortyzuje samochody. Pozwany uznał swą odpowiedzialność co do zasady. Wyplacił powodom przed procesem kwotę 5.000zł, jako refundację kary umownej, którą zmuszeni byli zapłacić J. C., w związku z odstąpieniem od umowy z przyczyn leżących po ich stronie. Niemniej odmówił zapłaty utraconych korzyści, tj. równowartości dochodów, jakie powodowie mogliby uzyskać, gdyby wywiązali się z umowy, które ostatecznie oszacowali na do-chodzoną pozwem kwotę 17.755zł.

Sąd Rejonowy przywołując art. 822 § 1 k.c., 436 § 1 i 361 § 1 i 2 k.c. oraz 322 k.p.c., uznał, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie, jako że powodowie wykazali możliwy do uzyskania przychód 33.000zł wg wycenienia 1650 ton x 20 zł. Przychód ten należało pomniejszyć o potencjalne koszty uzyskania tego przychodu (paliwo, ubezpieczenie, amortyzacja), które wg kryterium szacunkowego - porównawczego, w odniesieniu do poprzednich okresów działalności powodów z dużym prawdopodobieństwem wynosiłyby 15.245zł. Uprawniało to,

do wniosku, iż korzyści jakie utracili powodowie odpowiadały dochodzonej pozwem kwocie 17.755zł, co z kolei skutkowało uwzględnieniem powództwa. O odsetkach, Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c., zasądzając je od dnia wniesienia pozwu. W oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Rejonowy obciążył pozwanego, jako stronę przegrywającą kosztami procesu, na które złożyła się opłata sądowa od pozwu - 880zł, wynagrodzenie pełnomocnika powodów- 2.400zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa -17zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, domagając się jego zmiany przez oddalenie powództwa w całości, a ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu poniesionych w instancji odwoławczej. Zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną ocenę materiału dowodowego, naruszającą zasady doświadczenia życiowego dotyczące zawierania umów w ramach działalności gospodarczej. Nadto zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 361 k.c. przez niezasadnione i dowolne przyjęcie, że powodom przysługuje odszkodowanie obejmujące utracone w wyniku wypadku komunikacyjnego korzyści, które mogliby osiągnąć w ramach prowadzonej działalności, pomimo że zebrany w sprawie materiał dowodowy w żaden sposób nie uprawniał do takiego wniosku oraz art. 6 kc. przez jego niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, iż powodowie udowodnili swoje roszczenie, choć takiego wniosku w żaden sposób nie można sformułować ani na podstawie źródeł osobowych, ani innych, bo powodowie nie udowodnili by w ogóle przystąpienia do realizacji umowy z 14 sierpnia 2009r. i nie wykazali kosztów uzyskania przychodu, jako że przedłożone przez nich niepodpisane zestawienia, nie są nawet dokumentami prywatnymi. Wywodził, iż w toku postępowania ubezpieczeniowego powodowie domagali się z tytułu utraconych korzyści kwoty 33.000zł, które to roszczenie pozwany uznał za nieudowodnione. Dopiero do pozwu dołączyli aneks do umowy na usługę transportową, wskazując precyzyjnie co do kilograma tonaż złomu, który miał zostać przewieziony. Brak przedłożenia tego aneksu w postępowaniu likwidacyjnym, uzasadniał w ocenie apelującego przypuszczenie, iż został on sporządzony jedynie na potrzeby procesu. Podniósł, iż powodowie nie wykazali tras, na jakich miał się odbywać transport, co ma bezpośrednio przełożenie na wysokość kosztów uzyskania przychodów, jak i nie wykazali, by wykonywali usługę przed wypadkiem - w okresie od 17 - 20 sierpnia 2009r., podczas gdy zgodnie z umową mieli podstawić samochód do załadunku w dniu 17 sierpnia, a do wypadku doszło 20. sierpnia.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Wywodził, iż rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest trafne, w szczególności podnosząc, iż zarówno do akt szkodowych,

jak i w sprawie przedłożyli dokumentację, wykazującą koszty uzyskania przychodu, pozwalającą na oszacowanie kosztów uzyskania przychodu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził w sprawie postępowanie dowodowe i w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy poczynił trafne ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne, aprobując też w pełni ich kwalifikację prawną. Nie znajdował uzasadnienia podniesiony przez apelującego zarzut naruszenia reguł swobodnej oceny dowodów. W swoich judykatach Sąd Najwyższy wielokrotnie stwierdzał, że „jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona” (zob. m.in. wyroki SN z dnia 27 września 2002r., sygn. akt IV CKN 1316/00 oraz sygn. akt II CKN 817/00, niepubl.). Takich natomiast naruszeń Sąd Odwoławczy nie stwierdził.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności treść umowy z 14. sierpnia 2009r. i załącznika do tej umowy, zeznania świadka J. C. i zeznania powodów dostatecznie i w sposób wiarygodny wykazywały, że powodowie zobowiązali się, iż wyświadczą usługę przewozu złomu na rzecz J. C. o tonażu nie niższym niż 1.650ton, według stawki 20zł za tonę. Fakt zawarcia umowy został przyjęty przez pozwanego, który po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego zrefundował powodom karę umowną jaką zmuszeni byli zapłacić J. C. w związku z odstąpieniem od tej umowy, niemniej odmówił zapłaty kwoty stanowiącej potencjalny przychód, jaki powodowie mogliby uzyskać, gdyby wykonali zobowiązanie. Dało to powodom asumpt, do ograniczenia żądania o zapłatę utraconych korzyści do kwoty stanowiącej potencjalny dochód, rozumiany jako przychód pomniejszony o koszty jego uzyskania. Fakt modyfikacji żądania, nie podważa wyników przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego. Nie czyni tego również zbieżność daty zawarcia umowy, aneksu do umowy i wypadku jakiemu uległ powód M. W., przeciwnie zbieżność czasowa stanowi przesłankę stwierdzenia związku przyczynowego między szkodą a zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową.

Sąd Rejonowy trafnie także podkreślił, iż ustalenia czynione w sprawie o zapłatę utraconych korzyści opierają się na założeniach hipotetycznych i szacunkach, włącznie z zastosowaniem art. 322 k.p.c. Zeznań świadka J. C. wynikało, iż złom miał być transportowany na terenie województwa (...) do hut w D. i Z.. Skoro usługi te nie były świadczone, nie sposób określić dokładnie długość tras, wartości amortyzacji samochodu ciężarowego i pozostałych kosztów uzyskania przychodu. Elementy te można jedynie w przybliżeniu szacować. W aktach szkodowych znajdują się odpisy dokumentacji księgowej powodów prowadzonej dla celów podatkowych (książki przychodów i rozchodów), wykazującej przychody i koszty działalności powodów, a co za tym idzie także ich dochody, a nadto wykaz środków trwałych i odpisy zeznań podatkowych za lata 2009 i 2010r. Pozwalają one przy zastosowaniu kryterium porównawczego na określenie hipotetycznej struktury i wysokości kosztów usługi transportowej. Dokumentacja ta, jak i dokonane w oparciu o nią szacunki nie były podważane przez pozwanego na etapie postępowania rozpoznawczego przed Sądem Rejonowym. W oparciu o nią sporządzone zostało w formie wydruku komputerowego i złożone do akt zestawienie przychodów oraz kosztów ich uzyskania za rok 2009 (k.49), które stanowiło punkt odniesienia do szacowanych kosztów uzyskania utraconego przychodu. Do danych ujętych w tym zestawieniu odwołał się także w swych zeznaniach powód M. W.. Tym samym pozwany bez racji wywodził, iż koszty uzyskania przychodu zostały oszacowane w oderwaniu od jakiegokolwiek środka dowodowego. W pełni uprawnionym było przyjęcie przez Sąd Rejonowy wyliczeń powodów i oszacowanie kosztów uzyskania przychodu w kwocie 33.000zł na poziomie kwoty 15.245zł, sięgającej blisko 50% przychodu, a w konsekwencji oszacowanie utraconych korzyści w kwocie 17.755zł.

Wyprowadzonych przez Sąd Rejonowy konkluzji nie podważa powoływana w apelacji okoliczność braku świadczenia przez powodów usług na rzecz J. C. w okresie od 17 - 20 sierpnia 2009r. Wbrew wywodom apelującego ze

zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało by w tym okresie J. C. zażądał podstawienia samochodu do załadunku. Zawarte w § 4 ust. 2 umowy o usługi transportowe określenie, iż powodowie świadczyć będą usługi codziennie za wyjątkiem sobót, niedziel oraz innych dni uznanych ustawowo za dni wolne od pracy, w powiązaniu z treścią §4 ust. 3 tej umowy oznacza jedynie, iż powodowie zobowiązali się podstawić samochód na żądanie J. C. w każdym dniu roboczym, w jakim by on tego zażądał.

Z tych przyczyn, dzielając motywy, leżące u podstaw zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako nieznajdującą usprawiedliwionych podstaw prawnych (art. 385 k.p.c.). O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28. września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490), obciążając nimi powoda, jako stronę przegrywającą. Koszty te stanowiło wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego, liczone według stawki minimalnej, tj. w kwocie 1.200zł.

SSO Joanna Naczyńska